

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Geen halvering van de meerinbrengvordering

Weijers, H.J.

Citation

Weijers, H. J. (2025). Geen halvering van de meerinbrengvordering. *Juridische Berichten Voor Het Notariaat*, 2025(6), 14-17. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4285701>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4285701>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

28. Geen halvering van de meerinbrengvordering

H.J. WEIJERS

De Hoge Raad wees op 21 maart 2025 meerdere belangrijke uitspraken, waaronder zijn beschikking over de zogenaamde ‘meerinbrengproblematiek’ (HR 21 maart 2025, ECLI:NL:HR:2025:436). Kernachtig weergegeven oordeelt de Hoge Raad dat de met de meerinbrengvordering corresponderende schuld niet in de huwelijksgemeenschap valt, maar een privéschuld van de aansprakelijke echtgenoot blijft. Hierdoor blijft de meerinbrengvordering intact en halveert deze (feitelijk) niet. In deze bijdrage wordt de beschikking van de Hoge Raad besproken.

I. Inleiding

In december 2024 besteedde ik naar aanleiding van de ontwikkelingen in de lagere rechtspraak aandacht aan de meerinbrengproblematiek (zie H.J. Weijers, ‘Recente rechtspraak over de ‘meerinbrengproblematiek’’, *JBN* 2024/51, p. 4-7). Ik sloot dat artikel af met de volgende woorden: ‘Het is te hopen dat de Hoge Raad of de wetgever zo snel mogelijk duidelijkheid verschaft over deze situatie van meerinbreng. Tot die tijd blijft het aangaan van huwelijkse voorwaarden de meest veilige route.’ Het is dan ook goed nieuws dat de Hoge Raad enkele maanden later de voor de praktijk gewenste duidelijkheid heeft geboden.

In voornoemd artikel kwam onder meer de uitspraak van het Hof Arnhem-Leeuwarden van 27 februari 2024, ECLI:NL:GHARL:2024:1409, «JPF» 2024/71, m.nt. E.J.M. Cornelissen aan de orde, maar ik wist toen niet dat daartegen cassatie was ingesteld. Kort na het verschijnen van het artikel verscheen de conclusie van A-G Ibili (zie HR 20 december 2024, ECLI:NL:PHR:2024:1393, concl. A-G F. Ibili) en de beschikking van de Hoge Raad volgde enkele maanden later (zie HR 21 maart 2025, ECLI:NL:HR:2025:436). Ik bespreek hierna eerst de casus en het oordeel van het hof. Vervolgens komt de conclusie van de A-G aan bod. Daarna besteed ik aandacht aan het oordeel van de Hoge Raad. Ik sluit af met een conclusie.

II. De casus en het oordeel van het hof

In de casus die ten grondslag ligt aan de te bespreken beschikking van de Hoge Raad, speelde het volgende. Man en vrouw, destijds nog niet gehuwd, hebben in juni 2017 gezamenlijk een woning gekocht en verkregen. De woning is aan ieder van hen voor de onverdeelde helft geleverd, zodat een eenvoudige gemeenschap is ontstaan in de zin van art. 3:166 e.v. BW. De man heeft in 2017 de gehele

koopsom van de gezamenlijke woning betaald vanuit zijn privévermogen. De man betaalde derhalve ook het gedeelte dat de vrouw op grond van haar gerechtigdheid zou moeten betalen (art. 6:10 lid 1 BW) en verkreeg in dat verband een vordering op de vrouw (art. 6:10 lid 2 BW; de zogenaamde ‘meerinbrengvordering’ van in casu ongeveer € 190.000). In 2018 zijn de man en de vrouw gehuwd zonder het opmaken van huwelijkse voorwaarden. Hierdoor ontstond op grond van art. 1:94 lid 1 BW een beperkte gemeenschap van goederen waarvan deze woning deel ging uitmaken (art. 1:94 lid 2 aanhef BW). In januari 2023 is het huwelijk door een echtscheiding ontbonden (art. 1:149 aanhef en sub c jo. 1:163 lid 1 BW).

Tussen de ex-echtgenoten ontstaat vervolgens een geschil over de afwikkeling van hun huwelijksvermogensregime. Een van de twistpunten richt zich op de meerinbrengvordering van de man. Volgens de vrouw is haar schuld jegens de man in de huwelijksgemeenschap gevallen op grond van art. 1:94 lid 7 BW. Hierdoor is de man voor de helft draagplichtig geworden voor de schuld (art. 1:100 lid 1 BW), zodat de vordering van de man op de vrouw is gehalveerd en hij nog maar een bedrag van ongeveer € 95.000 van haar kan vorderen. Volgens de man is de redenering van de vrouw onjuist en is de schuld buiten de huwelijksgemeenschap gevallen, zodat deze ook niet is gehalveerd.

Aan deze vraag – is deze schuld in de huwelijksgemeenschap gevallen of niet? – is in de literatuur en lagere rechtspraak de nodige aandacht besteed. Ik verwijs voor een bespreking daarvan naar mijn eerdere bijdrage in *JBN* 2024/51 en de verwijzingen aldaar. Uit de parlementaire geschiedenis blijkt vrij duidelijk dat de schuld in dit soort gevallen in de huwelijksgemeenschap valt en dat de meerinbrengvordering derhalve halveert (zie *Kamerstukken I* 2016/17, 33987, nr. C, p. 4 (MvA)). Dit wordt door de meeste auteurs echter als onwenselijk beschouwd. In de mij bekende en gepubliceerde rechterlijke uitspraken kwam

de rechter steeds tot de conclusie dat de schuld niet in de huwelijksgemeenschap viel. Tot dit oordeel kwam het Hof Arnhem-Leeuwarden in zijn beschikking van 27 februari 2024, ECLI:NL:GHARL:2024:1409 ook. Zie r.o. 5.11-5.12:

‘Het hof is van oordeel dat de schuld van de vrouw (...) niet in de gemeenschap is gevallen en zal hierna uitleggen waarom. Voor het standpunt van de vrouw spreekt de parlementaire geschiedenis (...). Dit standpunt van de initiatiefnemers komt het hof echter niet juist voor. De gegeven toelichting laat zich namelijk niet goed rijmen met andere opmerkingen uit de wetstoelichting. Zo vermeldt de parlementaire geschiedenis in *Kamerstuk II* 2015/16, 33987, nr. 16, p. 2-3 dat het bij schulden betreffende voorhuwelijkse gemeenschapsgoederen concreet gaat om schulden van vóór het huwelijk die zijn aangegaan ten behoeve van de eenvoudige gemeenschap. De onderlinge schuld is echter geen schuld die ten behoeve van de gemeenschap, en dus ten behoeve van beide deelgenoten is aangegaan, maar juist ten behoeve van één van hen. In de literatuur wordt eveneens bepleit dat de schuld aan de deelgenoot die meer heeft ingebracht niet kwalificeert als een schuld betreffende voorhuwelijkse gemeenschapsgoederen in de zin van art. 1:94 lid 7 BW en daarom, net zoals de vordering van de deelgenoot die meer heeft ingebracht, niet tot de gemeenschap behoort. Het hof sluit zich bij die opvatting aan. Dit betekent dat de schuld van de vrouw aan de man niet in de gemeenschap is gevallen.’

De man kreeg derhalve van het hof op dit punt gelijk. De vrouw stelde cassatieberoep in.

III. De conclusie van de A-G

A-G Ibili heeft in zijn lezenswaardige conclusie uitgebreid aandacht besteed aan de hier centraal staande problematiek (zie par. 3.12-3.20). Na een bespreking van de relevante passages uit de wetsgeschiedenis komt de A-G tot de kernvraag: wat moet worden verstaan onder de woorden ‘alle schulden betreffende goederen die reeds vóór de aanvang van de gemeenschap aan de echtgenoten gezamenlijk toebehoorden’ uit art. 1:94 lid 7 BW en valt de voorhuwelijkse schuld in verband met een meerinbrengvordering hieronder?

De A-G meent dat de met de meerinbrengvordering samenhangende schuld inderdaad op grond van art. 1:94 lid 7 BW in de huwelijksgemeenschap valt. Daartoe pleit zowel een taalkundige uitleg van deze wetsbepaling als de uitdrukkelijke bedoeling van de initiatiefnemers van het wetsvoorstel inzake de vierde tranche van het huwelijksvermogensrecht. Ook is dit volgens de A-G in lijn met de door de initiatiefnemers voorgestane systematiek van het basisstelsel (par. 3.16). De A-G wijst vervolgens in par. 3.17 op de bijdragen van diverse auteurs – waaronder twee bijdragen uit het *JBN*, namelijk van L.M. de Hoog in *JBN* 2019/1, p. 5-7 en mijn eerder genoemde bijdrage in *JBN* 2024/51, p. 6-7

– die hebben betoogd dat de schuld als privéschuld moet worden gekwalificeerd. De daartoe aangedragen argumenten – en ook de uitspraken van diverse lagere rechters die tot hetzelfde oordeel kwamen (par. 3.18) – overtuigen volgens de A-G echter niet. Volgens de A-G is de enige juiste conclusie dat de meerinbrengvordering halveert; dit is ‘het resultaat van de keuze die de wetgever in het kader van art. 1:94 lid 7 BW heeft gemaakt’ (par. 3.19).

Het voorgaande betekent overigens niet dat de A-G geen oog heeft voor de onwenselijkheid van de halvering van de meerinbrengvordering. Hij beschrijft in par. 3.20 dan ook diverse mogelijkheden – die deels zijn ontleend aan de literatuur – om aan de halvering te ontkomen:

- i. Het is denkbaar dat de schuld wordt aangemerkt als een schuld die op enigerlei wijze is verknocht aan de aansprakelijke echtgenoot en op die grond buiten de huwelijksgemeenschap valt (art. 1:94 lid 5 BW);
- ii. Het is denkbaar dat de beperkende werking van de redelijkheid en billijkheid (art. 6:2 lid 2 BW) meebrengt dat de schuld buiten de huwelijksgemeenschap valt;
- iii. Het is denkbaar dat de schuld in de huwelijksgemeenschap valt, maar dat de eisen van redelijkheid en billijkheid, mede in verband met de aard van de schuld, kunnen meebrengen dat wordt afgeweken van de draagplicht bij helfte van de echtgenoten voor deze schuld (art. 1:100 lid 2 BW);
- iv. Bij huwelijkse voorwaarden (en mogelijk bij notariële samenlevingsovereenkomst) kan worden afgesproken dat deze schuld een privéschuld blijft en niet in de huwelijksgemeenschap valt;
- v. De wet kan gewijzigd worden zodat geen halvering van de meerinbrengvordering zal optreden.

Deze mogelijkheden bieden mijns inziens in de meeste gevallen echter weinig soelaas. Het wijzigen van de wet (v) duurt lang en lang niet alle echtgenoten bij wie deze problematiek speelt zijn huwelijkse voorwaarden (iv) overeengekomen; dit blijkt bijv. uit de rechtspraak die ik eerder besprak in *JBN* 2024/51. Ook wordt de verknochtheid van schulden (i) vrijwel niet aangenomen; zie nader Asser/W.D. Kolkman & F.R. Salomons, *deel 1-II*, Deventer: Wolters Kluwer, 2023. Daarnaast zal de rechter zeer terughoudend moeten zijn om op grond van art. 6:2 lid 2 BW af te wijken van de goederenrechtelijke regels uit art. 1:94 BW (ii). De onder iii genoemde optie is alleen mogelijk als sprake is van een negatief saldo van de huwelijksgemeenschap (zie nader M. Michels, ‘De draagplicht van de echtgenoten voor gemeenschapsschulden na ontbinding van de huwelijksgemeenschap’, *JBN* 2019/32, p. 12) en zal dus ook niet altijd een oplossing kunnen bieden.

Door de hierna te bespreken uitspraak van de Hoge Raad is het echter niet nodig om te puzzelen met de hiervoor door de A-G besproken mogelijkheden om aan de negatieve gevolgen van het feit dat de schuld in de huwelijksgemeenschap valt op grond van art. 1:94 lid 7 BW – namelijk de halvering van de meerinbrengvordering – te ontkomen.

IV. De beschikking van de Hoge Raad

De Hoge Raad oordeelt contrair aan het advies van de A-G en komt tot de conclusie dat de schuld niet in de huwelijks-gemeenschap valt, zodat van halvering geen sprake kan zijn. De Hoge Raad komt tot deze conclusie na een uitvoerige bespreking van (de wetsgeschiedenis van) de wet beperking omvang wettelijke gemeenschap van goederen (*Stb.* 2017, 177) waardoor de beperkte gemeenschap van goederen het basisstelsel is geworden per 1 januari 2018; zie r.o. 3.2.1-3.2.5. Vervolgens besteedt de Hoge Raad aandacht aan de vergoedingsrechten die in verband met vermogensverschuivingen kunnen ontstaan (r.o. 3.2.6-3.2.8). Pas daarna gaat de Hoge Raad nader in op de meerinbrengvordering zelf. De Hoge Raad overweegt in r.o. 3.2.10 dat een taalkundige uitleg niet dwingt tot de conclusie dat de met de meerinbrengvordering samenhangende schuld op grond van art. 1:94 lid 7 BW in de huwelijks-gemeenschap valt. Vervolgens overweegt de Hoge Raad in r.o. 3.2.11 dat uit de wetsgeschiedenis niet blijkt dat de wetgever zich ervan bewust is geweest dat de meerinbrengvordering in dit type gevallen zou halveren. De Hoge Raad verwijst hierbij naar een drietal (eerdere) passages uit de wetsgeschiedenis. Pas in r.o. 3.2.12 gaat de Hoge Raad in op wat de initiatiefnemers in de Eerste Kamer hebben gesteld in de al genoemde Kamerstukken, zie *Kamerstukken I* 2016/17, 33987, nr. C, p. 4 (MvA). In de Memorie van Antwoord staat het volgende:

‘In dit verband dient nog te worden gewezen op de problematiek die ontstaat indien een echtgenoot ter zake van een vóór het huwelijk op beider naam verkregen woning bij de verkrijging meer heeft ingebracht dan de andere echtgenoot. (...) . Als zij vervolgens in beperkte gemeenschap van goederen trouwen, zal de mede-eigendom volgens het wetsvoorstel in de gemeenschap vallen, evenals de eventueel ter financiering van het goed aangegane hypothecaire schuld een gemeenschapsschuld zal worden. Rest nog de vraag hoe om te gaan met voormelde vordering. De vordering is een goed dat tot het voorhuwelijks vermogen behoort en dus niet in de gemeenschap valt. De schuld daarentegen is aan de zijde van de andere echtgenoot te kwalificeren als een schuld die is ontstaan bij de verwerving van zijn onverdeeld aandeel in het gemeenschappelijke goed, en dus een schuld betreffende een gemeenschappelijk goed die in de gemeenschap valt als bedoeld in artikel 94 lid 7 [van Boek 1 BW; HJW].’

Dat lijkt toch vrij duidelijk: de meerinbrengvordering blijft als voorhuwelijks goed een privégoed (art. 1:94 lid 2 aanhef BW), maar de daarmee corresponderende schuld valt in de huwelijks-gemeenschap op grond van art. 1:94 lid 7 BW. Ik merk wel op dat niets wordt gezegd over de feitelijke halvering van de meerinbrengvordering die hierdoor optreedt. In r.o. 3.2.12 overweegt de Hoge Raad over de hierboven geciteerde passage het volgende:

‘Uit deze passage blijkt dat een schuld die vóór het huwelijk is ontstaan doordat bij de verkrijging van een gezamenlijke

woning de ene partner meer heeft ingebracht dan de ander, volgens de initiatiefnemers bij een huwelijk in gemeenschap van goederen op grond van art. 1:94 lid 7 BW gaat behoren tot de huwelijks-gemeenschap. Uit de passage blijkt echter niet dat de initiatiefnemers zich ervan bewust waren dat hierdoor in deze – waarschijnlijk veel voorkomende – gevallen een vermogensverschuiving zou optreden ten nadele van de echtgenoot die meer had ingebracht. Deze passage geeft dan ook geen grond om te oordelen dat de wetgever heeft gewild dat aan de strekking van een vergoedingsplicht wegens meerinbreng afbreuk zou worden gedaan door deze onderdeel te laten zijn van de huwelijks-gemeenschap.’

Met andere woorden: omdat de initiatiefnemers zich – waarschijnlijk (dit is af te leiden uit *Kamerstukken I* 2016/17, 33987, nr. C, p. 3 (MvA) waar zij spreken over een ‘zeldzame’ situatie, terwijl dit juist veel voorkomt) – niet bewust waren van het feit dat de meerinbrengvordering door hun antwoord en uitleg van art. 1:94 lid 7 BW voor veel echtgenoten zou halveren, komt de Hoge Raad tot het (wenselijke) oordeel dat de schuld toch niet in de huwelijks-gemeenschap valt. De Hoge Raad vat het zelf kernachtig samen in r.o. 3.2.13:

‘De slotsom uit het voorgaande is dat indien een goed de echtgenoten reeds vóór het huwelijk gezamenlijk toebehoorde en de ene echtgenoot eveneens reeds vóór het huwelijk een vordering op de andere heeft verkregen in verband met een vermogensverschuiving bij de verkrijging van dat goed of de aflossing van een in verband met dat goed aangegane schuld, de met die vordering corresponderende schuld niet op grond van art. 1:94 lid 7 BW in de huwelijks-gemeenschap valt.’

Ik kan mij in de uitkomst van de uitspraak van de Hoge Raad vinden. Wel is een kanttekening op zijn plaats: de rechter dient in het algemeen terughoudend te zijn met het op deze wijze ingrijpen in wat ik noem ‘de goederen-rechtelijke aspecten’ van het huwelijksvermogensrecht. De vraag of een schuldeiser kwalificeert als privé- of gemeenschapsschuldeiser heeft immers ook andere consequenties, zoals voor de verhaalsregeling uit art. 1:96 BW (zie nader bijv. Asser/W.D. Kolkman & F.R. Salomons *1-II*, Deventer: Wolters Kluwer, 2023 e.v.). Nu de schuldeiser in dit soort zaken een van de echtgenoten is, is dat wellicht minder van belang, maar in zijn algemeenheid is terughoudendheid wel geboden.

Ook moet worden toegegeven dat de Hoge Raad in zijn uitspraak in zekere zin wel – om met de woorden van de A-G te spreken – ‘voorbijgaat aan wat de wetgever met art. 1:94 lid 7 BW voor ogen heeft gehad’. Aan de andere kant acht ik het niet onaannemelijk dat de initiatiefnemers hun antwoord anders hadden geformuleerd en de schuld wel buiten de huwelijks-gemeenschap hadden gelaten als zij zich bewust waren geweest van het feit dat deze situatie veel voorkomt. Het oordeel van de Hoge Raad moet in dat licht worden gelezen en is mijns inziens dan ook begrijpelijk. Daar komt nog bij dat de meeste echtgenoten van wie de

meerinbrengvordering anders zou zijn gehalveerd, dit zeer waarschijnlijk niet wisten en daarop niet bedacht waren. Zij verkeerden derhalve in rechtsdwaling (vgl. M.M.J. Schuurman, 'Scenario-suggesties: huwelijksvermogensrecht en vergoedingsvorderingen', VN 2025/15.0, p. -). Door de uitspraak van de Hoge Raad worden ook onwetende echtgenoten die de schuld niet hadden uitgesloten als onderdeel van de huwelijksgemeenschap in huwelijkse voorwaarden alsnog beschermd.

V. Conclusie

Het is voor zowel de notariële als de echtscheidingspraktijk goed nieuws dat de Hoge Raad klare wijn heeft geschonken: door te beslissen dat de schuld betreffende de meerinbrengvordering niet in de huwelijksgemeenschap valt op grond van art. 1:94 lid 7 BW, halveert de meerinbrengvordering zelf niet. In *JBN* 2024/51, p. 7 schreef ik dat het aangaan

van huwelijkse voorwaarden de meest veilige route is in dit soort situaties. Dat is na de uitspraak van de Hoge Raad niet langer het geval, want huwelijkse voorwaarden zijn niet meer noodzakelijk om de halvering te voorkomen. Het is wat mij betreft tot slot wenselijk dat de wetgever bij een volgende aanpassing van het huwelijksvermogensrecht de uitspraak codificeert en de schuld expliciet toevoegt aan de uitgezonderde schulden van art. 1:94 lid 7 BW, bijvoorbeeld in een nieuw sub d. Strikt genomen is dat uiteraard niet meer nodig, maar in zijn algemeenheid is dat wenselijk voor de kenbaarheid van het recht.

HR 21 maart 2025, ECLI:NL:HR:2025:436

Over de auteur

H.J. Weijers

PhD-fellow Notarieel Recht Universiteit Leiden.